

Ködöböcz Gábor

„Otthon voltam ezen a földön”

Serfőző Simonnak a nyolcvanadikra

Nagyra tartom a mélyről induló, kagylótürelemmel megáldott embereket, akik küzdelmes életük során téglát téglára rakva, organikusan és tudatosan építkezve jutnak messzire. Az elhivatottság léleklángjára és az archaikus életrend örök törvényeire figyelő Serfőző Simon kétségkívül ilyen ember.

A Balassi-emlékkarddal kitüntetett Kossuth-díjas szerző nyelvileg erős, karakteres műveiben egy kivételes problémaérzékenységgel és éleslátással megáldott alkotó értékközpontú nemzettudat és nemzetközponturnó értéktudat mellett elkötelezettsége kap hangot. A kortárs irodalomból tematikai és műfaji gazdagságával is kiemelkedő életmű mindenekelőtt azt példázza, hogy nemzet kultúra nélkül és kultúra nemzet nélkül nem létezhet. Ez a mozdulatlan elkötelezettségre épülő, közösségi-nemzeti horizontban gondolkodó művészi magatartás Serfőző Simon írásainak talán legrokonszenvesebb védjegye.

A minden tekintetben megsüvegeleendő pályára gondolva a minőség mellett a hitel vállalt szolgálat és a szívből hozott áldozat juthat először az eszünkbe. „Múltunkról, a mindenkori jelen érzékeltetéséről, a használni akarásról nem mondhat le a vers. De ha kimondja a bajt, ha nem is képes megszüntetni, már könnyebb elviselni. Élni segít. (...) Ezekről szólni, küldetésemnek tudtam, s tudom máig” – mondja az életre szóló hitvallás. Ennek jegyében Serfőző Simon az Úrtól neki rendelt sorsot kitartó hűséggel és méltósággal vállalta. Kivételes munkabírását és tehetségét mindvégig a nemzeti közösség, ezen belül is legfőképpen az elesettek, megalázottak és megszorítottak szolgálatába állította. Ekként lehet az ő pályája a szolgálattevő morál példázatos modellje, a tanúságtevő helyállás tündökletes szépségű foglalata.

A Zagyvarékas környéki tanyavilágból induló szerző az irodalmi életben való megjelenésétől fogva a valóság ismerete, a tények tisztelete és az igazság szeretete jegyében alakítja műveit, miáltal felelősséggel formálja szűkebb s tágabb környezetét is. A *Napjaink* rovatvezetőjeként és szerkesztőjeként, a *Holnap* főszerkesztőjeként, az Írószövetség Észak-magyarországi Csoportjának titkáraként, az Írószövetség választmányi tagjaként és a Felsőmagyarország Kiadó vezetőjeként egyaránt az állandó készenlét, a folytonos szolgálat belső léleklángjára figyel. Tamási Áronnak Kovács Imréhez küldött szavait idézve: „Akármelyik dombon áll is a pásztor, ugyanazon a nyájon a szeme”.

Mélységes emberi és szakmai igényessége, a minőség mellett elkötelezettsége az életút minden mozzanatában megnyilvánul. Ennek tudható be, hogy az „embernek

magyart, magyarnak emberit” Utassytól ismerős programját Serfőző Simon a legmostohább időkben is példaadó hitelességgel tudta képviselni. Mindvégig szem előtt tartva a Németh Lászlótól való tanítást, miszerint „egy nemzet annyit ér, amennyi a kultúrája”. Nem más ez, mint a szellemnek, a leírt és kimondott szónak, az igazmondásnak, a kvalitásnak és a könyvnek való elkötelezettség. Végso soron annak az irodalomnak a szolgálata, amelyik önismeretre, tisztánlátásra, önbecsülésre és eligazodásra taníthatja az olvasót. Megkerülhetetlenül fontos, reprezentatív könyvei rendre ezt támasztják alá. A mérföldkő jellegű verses kötetektől kezdve (*Holddal világítottunk; Félország, félvilág*), az életművet hosszmetsetben és keresztmetsetben bemutató könyveken át (*Gyerekidő I–II, III.; Közel, távol; Mindenáron; Még nincs vége*), az *Összegyűjtött versek (Arcunk az ég)* impozáns kötetéig vezet az út.

Serfőző Simon művészi-emberi alkatában az illúziótlan szembenézés, az önámítás és öncsalás nélküli szókimondás a legszembeötlőbb vonás. A közösségi gondokra, a kollektíven elszenvedett veszteségekre és vereségekre figyelmező versekben (*Egykék országa; Sintér idő; Vidék, tartomány; Ma és mindennap; Veszteségeink gyűlnek; Örömeinknek szára szakad*) a szigorú erkölcsből motivált értéktudatos magatartás, míg a magánélet örömeit és fájdalmait megéneklő darabokban (*Hegyekre kiállva; Anyám; Búcsúírás; Nincs elnézés; Hiányuk borzong; Sirató*) a vezeklésszerű vallomások és az archaikus léttörvények mélységes tisztelete határozza meg a lírai alany pozícióját.

A szeretteit és pályatársait elsirató, megrendítő szépségű versekben az értékre-remtő fájdalom költői hagyományához kapcsolódva úgy hoz létre egy tisztultabb értékvilágot, hogy eközben a liturgia költészetét a költészet liturgiájává avatja. Az édesapa alakjára fókuszáló, katartikus erejű siratóvers mellett emberi mélységével, nyelvi erejével és artisztikus szépségével különösen emlékezetes a *Hiányuk borzong* című rekviemszerű költemény. „Mi sürgette elmenni őket? / Mit éreztek meg jó előre? / Még több romlást, megrontást? / Elegük lett belőle? // Mert nincsenek, belejajdulnak / a magukra maradt szavak, / az elárvultak, megözvegyültek. / Sírnak mind a tetteik, / Hisz ki folytatja őket? / Ha kétrét görnyed is, / munkájukat hátára ki veszi? / De csak a csend károg, / és borzong valahány fán a hiányuk.”

A kommunikációképesség és korszerűség hibátlan egységét példázó, kilencvenes évekből létrontással perlekedő vers (*Naptalan*) mindmáig fájdalmas akusztikával szólalhat meg bennünk: „...ne tudjak / az eltájtolt távlatokról, / szavak csendjéről, / hallgatásáról, / ne tudjak / e maga ellen forduló, / magára ártalmas / hazáról, / e völgyekkel ásító / közömbös időben / föl ne neszeljek / naptalan / napjaimból”.

Serfőző Simon megannyi írásához hasonlóan ez a remeklés is ösztönzéssel és bátorítással szolgálhat mindazok számára, akik egy magasabb erkölcsi-szellemi minőséget képviselő országot szeretnének látni ebben a hazában.

Simon, kedves, Isten éltesen sokáig!